

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Theses Vniversae Theologiae Speculativæ, Sacramentalis,
& moralis**

Petrus <a Sancto Josepho>

Coloniæ, 1648

De Fide.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42284

Mortaliter peccans dicitur valdè impropriè Deū, ex se, destruere, quatenus ultimum finem suum constituit in creatura.

Pœna damnatorum sive damni, sive sensus est simpliciter finita. Est tamen inter illas discrimen, nam prior est infinita secundum quid, posterior verò simpliciter finita.

Pœna sensus non est æqualis in omnibus damnatis; at pœna damni, ut privatio visionis Dei est in omnibus æqualis, non autem ut pœna.

Res. 6. Infantes qui cum solo originali moriuntur, non puniuntur pœna sensus; puniuntur tamen pœna damni.

Ex communi sententia, privatio visionis Dei non est conjuncta in infantibus, cum tristitia & dolore.

Imò aliqui probabiliter existimant, eos habere perfectam cognitionem rerum naturalium, adeoque potiri beatitudine quadam naturali.

LIBER III.

DE FIDE.

CAP. I. **O**bjectum materiale primarium fidei est *Res. 1.* Deus; quod intelligendum est de Deo absolute, ut Deus est, seu sub ratione Divinitatis.

Totale verò & adæquatum fidei objectum est, quicquid sub divinam revelationem cadit.

Ejusmodi res omnes non sunt ex se, & ex proprio merito æquè credibiles, sunt tamen quatenus omnes à Deo sunt revelata.

Res. 2. Deus est formale objectum fidei, seu id quo intellectus noster movetur ad assentiendum rebus revelatis.

Hoc autem Deo competit, quatenus est prima veritas, quæ nec falli potest, nec fallere; non autem quatenus est Deus, aut misericors, &c.

Vera-

Veracitas divina resolvitur in Divinitatem, velut in causam virtuales effendi, non ut in motiyum assentiendi.

Res. 3. Deus ut revelans, pertinet ad objectum formale fidei, ita ut credamus aliquid, non modo quia Deus revelans verax est, sed etiam quia ipse illud revelavit.

Cognitio finis est tantum id quo finis cognoscitur, at revelatio divina est id etiam quod cognoscitur & approbatur.

Deus est primarium objectum virtutis Theologicæ, revelatio tamen spectat ad totale objectum fidei, & beatitudo formalis ad totale objectum spei.

Non est absurdum credere, Deum esse veracem, quia ipse dixit: secus, id credere de homine, qui falli potest, & fallere.

Credimus articulos fidei esse veros, & revelatos, propter revelationem; sicut per lumen video colorem, & lumen ipsum.

Res. 4. Revelatio publica facta toti Ecclesiæ sufficit ad objectum formale fidei, quamvis absolute necessaria non sit, sed sufficiat revelatio privata.

Actus fidei elicited ex revelatione privata, est ejusdem speciei cum illo qui elicited ex revelatione publica.

Unde fides dicitur Catholica, per accidens: & Ecclesia sola est certa fidei regula, ordinariè tantum.

Res. 5. Revelatio ad fidem spectans debet esse obscura, ex parte rei revelatæ; ita ut quod creditur non cognoscatur clarè, ut in se est.

Imò fides per se fundari non potest in revelatione, quæ sit evidens, ex parte sui.

Ex multorum sententia, primus Angelus evidenter cognoscebat revelationem, quam habuit in vis, esse à Deo.

Fides tamen potest esse in eodem subjecto, simul
b
cum

cum evidentia revelationis; ut patet exemplo primi Angeli, B. Virginis, & Apostolorum.

Res. 6. Nunquam Deus de facto falsum dixit, neque potest de lege ordinaria, vel absoluta dicere falsum.

Quod ita debet intelligi, ut Deus neque per seipsum, neque per alium mentiri possit.

Non potest Deus aliquem directè inclinare in errorem: & scriptura quæ aliquando oppositum videtur indicare, permissivè intelligenda est.

Res. 7. Revelatio virtualis, seu mediata non sufficit ad fidem, sed tantùm assensum Theologicum.

Eò ipsò quòd Deus revelat Christum esse hominem, formaliter censetur revelare eum anima rationali præditum esse, non tamen esse risibilem.

Neque etiam ad fidem sufficit falsa revelatio, quæ vera existimetur: unde Idiotæ multa credentes, ut à Deo revelata, quæ revelata non sunt, ut sic actus veræ fidei non eliciunt.

Potest tamen voluntas elicere veros actus virtutum moralium, circa falsa objecta, quæ ut vera ab intellectu repræsentantur.

CAP. II. *Res. 1.* Ad fidem requiritur propositio aliqua rerum credendarum, per quam res illæ fiant evidenter credibiles.

Unde evidentia requiritur, non circa res ipsas fide creditas, aut earum veritatem, sed circa earum credibilitatem.

Non rarò duæ propositiones contradictoriæ sunt evidenter credibiles, quamvis earum altera sit impossibilis.

Qui non habent evidentiam credibilitatis, non habent fidem perfectam; possunt tamen rudes, beneficio pastorum, ejusmodi evidentiam assequi.

Res. 2. Multa sunt motiva nostræ fidei. 1. quòd nihil tradat, quòd falsitatis convinci possit. 2. Quòd mores sanctè instituat. 3. quòd à paucis hominibus doctrina
& po-

& potentia destitutis, in totum orbem introducta sit. 4. quòd illius doctrina sit antiquissima. 5. quòd à viris fide dignissimis sit prædicata. 6. quòd ab infinitis hominibus omnis ætatis, & sexus, inter atrocissima tormenta sit defensa, & confirmata. 7. quòd innumeris fere miraculis; variis temporibus & locis illustrata fuerit.

Ref. 3. Admittenda est in Ecclesia infallibilis aliqua fidei regula, quæcunque illa sit, per quam vera à falsis certo distingui possint.

Ut quis teneatur rem aliquam credere tanquam infallibilem, requiritur ut proponens eam confirmet, per aliquam infallibilem fidei regulam.

Semper fuit in mundo Verbum Dei scriptum, aut non scriptum, ex quo sumi potuit infallibilis fidei regula.

Ref. 4. Scriptura sacra est infallibilis fidei regula, tanquam verbum Dei, in quo quicquid continetur est verum, & fide divina credendum.

Scripturæ sacræ, etsi obscuræ, verus sensus haberi potest ex definitionibus Ecclesiæ, aut communi Patrum interpretatione; qua ratione est certa fidei regula.

Traditio non scripta est etiam fidei regula, eaque non minus certa, quam verbum Dei scriptum.

Sicut ea scriptura, quæ iudicio Ecclesiæ canonica est, facit certam fidem, ita & traditio quam Ecclesia, ut divinam habet.

Ref. 5. Præter scripturam, & traditionem, ponenda est in Ecclesia, aliqua alia fidei regula, quæ res credendas infallibiliter proponere possit.

Unde Patres agnoscunt in Ecclesia Judicem visibilem, qui in rebus dubiis consuli possit, & ad quem spectet, quid credendum, quid non credendum sit, statuere.

Hæc regula nihil statuit esse de fide, nisi quod per scripturam, aut traditionem tale esse iudicat:

quare hoc illius iudicium infallibile esse debet.

Nec mirum quod legum explicatio ad iudicem inferiorem spectet, aut quod homo infallibilitatem habeat, ut specialiter dirigitur à Spiritu S.

Fides resolvitur in revelationem Dei, ut in rationem credendi; in auctoritatem verò Ecclesiæ, ut in regulam infallibilem qua proponitur, quid revelatum sit.

Ref. 6. Concilium generale à summo Pontifice convocatum, & approbatum, non potest errare in fide, adeoque est infallibilis credendorum regula.

Hinc damnatus est Arius in Concilio Nicæno, Macedonius in Constantinopolitano, Nestorius in Ephesino, Eutiches in Chalcedonensi, Lutherani, & Calvinistæ in Tridentino.

Vulgatumque est ex Gregorio magno, prima quatuor Concilia generalia recipienda esse, sicut quatuor Evangelia.

Probabilior est eorum sententia qui dicunt, Concilium generale ante approbationem summi Pontificis, posse errare in fide.

Non tamen requiritur talis approbatio, quando definitiones factæ sunt à Concilio, juxta particularem instructionem, per Legatos, à Pontifice præmissam.

Imò valde probabile est, Deum nunquam permisurum ut ejusmodi Concilium de facto erret, si in veritate indaganda rectè & sincerè procedat.

Ref. 7. Romanus Pontifex, in quantum Petri successor in primatu Ecclesiæ, in decidendis fidei questionibus errare non potest.

Non etiam potest errare in rebus ad mores spectantibus, præcipiendo aliquid saluti repugnans, vel prohibendo id quod ad eam necessarium est.

Unde errare nequit in Canonizationibus Sanctorum, neque in approbatione alicujus Religionis, quoad substantiam.

CAP. III. *Ref. 1.* Ad actum fidei Catholicæ prærequiritur

quiritur actus aliquis voluntatis, à quo proximè imperetur.

Intellectus ab objecto evidente, quamvis nolens, trahitur ad assensum, ab obscuro autem non movetur, nisi mediante pio affectu voluntatis.

Fides non innititur evidentia credibilitatis, tanquam motivo credendi, sed tantum testimonio Dei obscure cognito.

Ad fidem prærequiritur duplex actus voluntatis, & ad scientiam unus sufficit. Unde illa dicitur libera, hæc necessaria.

Res. 2. Actus fidei Catholicæ per se non nititur discursu, sed est simplex assensus, quo intellectus judicat, aliquid esse verum, quia Deus id revelavit.

Unde inter Theologiam, & fidem illud est discrimen, quod illa innititur discursu, hæc verò nequaquam, sed soli revelationi Dei.

Credere aliquid, quia Deus id revelavit est unicus actus intellectus; sicut amare proximum propter Deum, est unicus actus voluntatis.

Res. 3. Actus fidei potest reperiri in eodem subjecto, cum evidenti cognitione ejusdem objecti.

Credimus Deum esse, quia Deus id revelavit; & tamen hoc etiam nobis evidenter constat per lumen naturale.

Potest idem simul esse evidens, & obscurum, quando per diversa media cognoscitur, ut patet in exemplo allato.

Habitus fidei in patria non manebit, posset tamen absolute cum clara visione permanere, & habere suum actum.

Res. 4. Assensus fidei secundum se, seu ex proprio objecto est bonus & honestus; imò talis actus adeò bonus est, ut non possit fieri majus.

Possimus tamen malè uti quibusdam habitibus intellectualibus, ad quos non requiritur gratia; v. c. scientia, & arte.

Non potest actus fidei per se à Deo pròhiberi, nec actus oppositus infidelitatis præcipi.

Ref. 5. Assensus fidei Catholicæ est per se & substantialiter supernaturalis, sicut & habitus à quo procedit, est per se infusus.

Actum aliquem esse per se supernaturalem, inde cognoscitur, si auxilium supernaturale semper, ratione ipsius, & non occasione adjunctarum difficultatum, requiritur ad eum eliciendum.

Intellectus ex sua natura non potest firmissimum assensum præbere, nisi veritatibus evidenter cognitis.

Potest tamen dari assensus quidam naturalis, circa idem objectum materiale fidei: ut patet ex fide hæreticorum.

Intellectus non fertur extra suum objectum quando ex motivo humano credit aliquid, sive naturale, sive supernaturale.

Damnatus est Pelagius, non quia dixit, actum aliquem fidei naturaliter elici posse, sed quia talem ad salutem sufficere existimavit.

Ref. 6. Non potest esse idem objectum formale fidei humanæ, & infusæ, ita ut quis naturaliter assentiatur rebus fidei, quia à Deo revelatæ sunt.

Esse supernaturale, dicit aliquid ex parte objecti fidei, & non solum denominationem extrinsecam ab actu supernaturali proveniente.

Duo actus specie distincti non possunt produci ab eadem potentia, circa idem objectum formale.

Non ideo actus fidei est supernaturalis, quia exigit auxilium supernaturale; quin potius ideo postulat fieri ab auxilio supernaturali, quia est in se supernaturalis.

Amor, desiderium, & delectatio sunt actus distincti specie: non tamen habent idem objectum formale.

Hæreticus non credit propriè aliquid, quia à Deo revelatum est, sed quia privato spiritu, vel
autho-

authoritate hominum ad hoc credendum ducitur.

Ref. 7. Major est certitudo fidei divinæ, quam humanæ, quod intellige de certitudine objectiva, non subjectiva.

Secundum rectam rationem, certitudo etiam subjectiva fidei divinæ major esse debet, quam humanæ.

Major quoque est certitudo fidei divinæ, quam naturalis scientiæ, ob rationem assentiendi magis infallibilem.

Et si cognitio, quæ per veram demonstrationem generatur, sit infallibilis, adhuc tamen fides est infallibilior.

CAP. IV. *Ref. 1.* Datur habitus quidem fidei infusæ, qui in intellectu proximè recipitur, tanquam in potentia à qua ipse actus fidei procedit.

Ejusmodi habitus habet propriè rationem virtutis intellectualis, quæ inclinat intellectum in verum, sicut virtus moralis inclinat voluntatem in bonum honestum.

Non est de ratione virtutis, ut feratur in objectum suum modo perfectissimo; sed sufficit quod semper feratur in bonum potentiæ, in qua est, nunquam in malum.

Fides independentè à charitate est vera virtus, si virtus spectetur secundum suam rationem intrinsecam, non autem si consideretur, ut conducit ad vitam æternam.

Charitas dicitur forma aliarum virtutum, quatenus valorem quendam moralem iis confert, earum actus referendo in Deum.

Unde intelligi potest, eandem esse fidem formatam, & informem; mortuam, & vivam.

Ref. 2. Ad credendum, præter habitum fidei, non requiritur lumen aliquod infusum, ab eo distinctum.

Licet autem scientiæ naturales supponant lumen

naturale, non tamen quod ab ipsa potentia intellectiva sit distinctum.

Non etiam requiruntur ad credendum, species aliquæ credendorum supernaturales, sed ad hoc sufficiunt species naturales, quibus apprehendimus supernaturalia, per analogiam ad naturalia.

Proprium fidei est elevare ad assensum, non autem efficere, ut objectum clariùs apprehendatur, quàm per species naturales apprehendi possit.

Interdum res fidei clariùs apprehenduntur, non quòd species supernaturales ad hoc concurrant, sed quia naturales meliùs, ex divina dispositione ordinantur.

Ref. 3. Ponendus etiam est aliquis habitus in voluntate, ut ex illius imperio intellectus moveatur ad assentiendum rebus fidei.

Habitus ille in voluntate residens est virtus propriè dicta, ex se, & sine ullo ordine ad finem aliquem extrinsecum.

Non est autem propriè virtus Theologica, sed moralis, eaque specialis, quæ studio sitas, vel obedientia fidei vocari potest.

Et si fidelis eliciat alios actus fidei speculativos, alios practicos, idem tamen realiter in eo est habitus fidei, qui simul est speculativus, & practicus.

Ref. 4. Licet non repugnet habitum fidei manere in Beatis, non tamen videtur conveniens eorum statui, ut ejusmodi habitum essentialiter obscurum retineant.

Probabiliter tamen manet in Beatis habitus predictus voluntatis, quo perseveranter parati sunt subicere intellectum in obsequium fidei, si Deus id exigat.

Neque etiam manet habitus fidei in damnatis, et si character in iis maneat, ad distinguendos baptizatos à non baptizatis.

Illud

Illud autem Jacobi 2. Dæmones credunt, & contremiscunt; intelligitur de fide coacta, quam signorum evidentia in iis parit.

Habitus fidei remanet in animabus justorum, quæ in purgatorio torquentur; sicut habitus charitatis, & spei, quorum actus eliciunt.

Res. 5. Habitus fidei non manet in hæreticis, seu in iis qui alicui fidei articulo scienter dissentiunt.

Fides amittitur per solam infidelitatem, gratia vero justificans per quodlibet peccatum mortale, etiam fides maneat.

Fides potest esse major accidentaliter, idque tam extensive, quam intensive in uno Catholico, quam in alio.

CAP. V. Res. 1. Fides est medium omnibus hominibus ad salutem necessarium; utpote sine qua impossibile est placere Deo.

Fides habitualis est parvulis necessaria, & sufficit ad salutem; at adulti fide habituali, & actuali indigent.

Barbaræ nationes salvari possunt, quatenus et si fidem mereri nequeant, possunt impedire ne ad eam vocentur.

Pro quo nota hæc duo principia. 1. sine fide impossibile est salvari. 2. Deus vult ex se omnes salvos fieri.

Res. 2. Necessarium est credere de Deo, quæ ratione naturali probari possunt, ut omnes homines citius & certius divina cognoscant.

Unde credendum, Deum existere, esse æternum, omnipotentem, rerum omnium creatorem, infinite perfectum, &c.

Etiam Philosophi, qui prædicta attributa naturaliter cognoscunt, eorum fide indigent, ne salus in ipsis à naturali cognitione incipiat.

Res. 3. Necessarium etiam est ad salutem, non nulla de Deo credere, quæ lumen naturale superant.

Unde debemus credere, Deum esse gratiæ & res-

missionis peccatorum, in hoc sæculo, & gloriæ in futuro largitorem.

Fuit etiam olim, & nunc est, necessaria necessitate mediæ fides in Christum, & in Trinitatem, non quidem explicita, sed implicita.

Fuit quoque omni tempore necessarium credere immortalitatem animæ, præmia & poenas alterius vitæ, & peccatum originale.

Res. 4. Fuit præterea aliquarum rerum fides semper necessaria ex præcepto: nimirum earum quas diximus necessarias necessitate mediæ.

In lege nova est præceptum credendi explicitè mysteria Trinitatis, & Incarnationis, aliosque fidei articulos in symbolo contentos.

Sunt etiam aliqua explicitè credenda in ordine ad operationem. In primis omnes scire debent præcepta Decalogi, & Ecclesiæ. Deinde orationem dominicam. Tum credere baptismum, pœnitentiam, & Eucharistiam esse sacramenta ad salutem necessaria, Christumque realiter in altari contineri.

Pastores tenentur prædicta non modo credere explicitè, sed etiam explicare, & defendere. At in rudibus non requiritur adeò distincta cognitio ejusmodi mysteriorum.

Sufficit ad salutem, quòd homo credat implicitè, quidquid continetur in scriptura sacra; modo antedicta credat explicitè.

Res. 5. Duplex est obligatio eliciendi actum fidei, quarum prior est directa, & per se; posterior verò indirecta, & per accidens.

Prior obligatio habet locum in infidelibus, quando articuli fidei sunt ipsis sufficienter propositi & explicati.

Et in infantibus baptizatis, quando primùm lumen rationis ipsis illuxit, & de rebus fidei sufficienter sunt instructi.

Probabile etiam est, vigere, directam obligationem elicien-

eliciendi actum fidei, quando quis graviter à Tyranno de fide tentatur.

Posterior obligatio viget, quando teneris elicere aliquem actum supernaturalem, ad quem actus fidei necessarius est.

Res. 6. Externa fidei confessio est necessaria ad salutem, non quidem semper, sed quando ea omiſſa, subtraheretur honor debitus Deo, & utilitas proximis impendenda.

Datur præceptum negativum, non negandi fidem, quod obligat sub peccato mortali, idque pro semper; ita ut fides neque directè, neque indirectè unquam exterius negetur.

Obligat etiam hoc præceptum, ad non ita simulandum negationem fidei, ut adstantes ex verbis, aut factis tuis judicent, te verè fidem abnegare.

Unde etsi uti liceat vestibus infidelium, quæ ob finem politicum nationem distinguunt, non tamen iis quæ ad cultum falsæ Religionis institutæ sunt.

Licet autem, ex gravi causa, comedere carnes veritas, cum infidelibus, adire eorum templa, eorumque concionibus interesse.

CAP. VI. *Res. 1.* Infidelitas positivè accepta, ut repugnat fidei, est peccatum; at infidelitas negativa, seu potius privativa, non est peccatum, sed pœna ex peccato Adæ profluens.

Quod ita intellige, ut illi habeant infidelitatem privativam inculpabilem, qui de fide nihil unquam audierunt; culpabilem verò, qui ea sufficienter audita, assensum cohibuerunt.

Potest dari non modo in infidelibus, sed etiam in fidelibus ignorantia invincibilis quorundam obiectorum supernaturalium fidei.

Imò & naturalium, ut quòd Deus existat, quòd habeat curam rerum humanarum, quòd peccatis nostris offendatur.

Res. 2. Infidelitas & fides sunt in intellectu, ut in
4 6 proxil

proximo subjecto, in voluntate verò sicut in proximo motivo.

Quod sic accipe, ut infidelitas secundum rationem falsitatis, & malitiæ objectivæ sit subjectivè in intellectu; at secundum rationem malitiæ formalis, sit intrinsecè in voluntate, & extrinsecè in intellectu.

Nunquam contingit infidelitatem sola voluntate committi, sed necessariò tale peccatum consummatur in intellectu, ad nutum voluntati obediens.

Qui judicat non esse credendum, Deum, esse nisi vi demonstrationis, est infidelis, illiusque infidelitas est in intellectu.

Intemperantia sola voluntate committi potest, etsi non infidelitas, ob majorem dependentiam intellectus, quam appetitus sensitivi, ab illa.

Ref. 3. Infidelitas est majus peccatum iis quæ repugnant virtutibus moralibus, non autem iis quæ opponuntur virtutibus Theologicis.

Odium Dei non modo est peccatum gravius infidelitate, sed etiam omnium peccatorum gravissimum.

Desperatio quoad se est peccatum minùs grave odio Dei, & infidelitate; at quoad nos est peccatum periculosius.

Potest reperiri aliquod peccatum contra virtutes morales, gravius aliquo peccato contra fidem; v. c. homicidium, negligentia sciendi res fidei.

Ref. 4. Tres sunt infidelitatis species, nempe Paganismus, Judaismus, & Hæresis: secundum modum tenendi fidei, aut nondum susceptæ, aut susceptæ in figura, vel in veritate.

Ut quis dicatur hæreticus, non opus est ut aliquando veram fidem habuerit, sed sufficit quòd fidem Christianam exterius profiteatur, & quosdam illius articulos neget.

Omnis

Omnis infidelis vel credit in Christum, & est hæreticus; vel non credit, estque Judæus, si admittit figuram; & paganus, si non admittit. Unde constat divisionem prædictam infidelitatis esse adæquatam.

Ejusmodi infidelitates non distinguuntur specie, propriè loquendo, sed tantum accidentariò, quatenus repugnant fidei secundum magis, & minus.

Si infidelitas spectetur per respectum ad fidem, gravius peccant Hæretici, quàm Judæi, & hi quàm Gentiles, si verò attendatur corruptio eorum, quæ ad fidem spectant, res se habet ordine inverso.

Apostasia à fide non est quarta species infidelitatis, à præcedentibus distincta, sed circumstantia aggravans, quæ semper cum aliqua earum coincidit.

Communitè tamen dicuntur Apostatæ, qui fidem Catholicam abjiciunt, ut Paganismum, vel Judaismum sectentur.

Ref. 5. Ad hæresim non sufficit error positivus contra doctrinam fidei, sed præterea requiritur pertinacia.

Hæc pertinacia habet locum in eo, qui non vult dimoveri à sua sententia, etsi scias oppositam doceri ab Ecclesia Catholica.

Ille non est formaliter hæreticus, qui defendit suum errorem, ignorans sive invincibiliter, sive vincibiliter eum repugnare fidei Catholicæ.

Pauci sunt adulti inter hæreticos, qui ignorent se habere fidem alienam ab Ecclesia, quam scire tenentur veram esse: adeoque qui non sunt hæretici.

Ad hæresim non requiritur assensus positivus, quo quis judicet falsum esse, quod Ecclesia credit ut verum, sed sufficit dubium voluntarium de veritate illius.

Ref. 6. Licet cum hæreticis disputare, ad confutan-

dos errores, vel exercitii causa. Peccat tamen Catholicus, qui disputat tanquam de fide dubitans.

Licitum est de fide disputare coram simplicibus, qui ab hæreticis sollicitantur ad defectionem; non tamen coram iis, qui nihil audierunt diversum ab eo quod credunt.

Peccat publicè disputans cum hæreticis, nisi talis sit, ut veritatem solidè defendere, & simplicioribus qui adsunt, satis apertè declarare valeat.

Prohibitum est laicis sub pœna excommunicationis ferendæ, ne cum hæreticis disputent, nisi necessitas, aut gravis utilitas id postulet.

Non licet, cum periculo, hæreticorum libros legere. Et qui legunt, incurrunt excommunicationem summæ Pontifici reservatam, in locis ubi bulla Cœnæ recepta est.

Possunt Episcopi in Gallia, dare facultatem suis subditis, legendi libros hæreticorum. Imò & hæreticos revertentes in utroque foro absolvere.

DE SPE.

CAP. VII. **S**pes est virtus, utpote bonum faciens hærentem, & opus ejus bonum reddens.

Est virtus Theologica, attingens supremam regulam humanorum actuum, nempe Deum, cujus auxilio nititur, ad consequendam beatitudinem.

Unde distinguitur à charitate, quæ facit hominem adhærere Deo, propter seipsum; & à fide, quæ Deum respicit, ut est in nobis principium cognoscendi veritatem.

Fides est prior spe, & spes charitate, secundum viam generationis; at charitas ut forma virtutum, est prior spe.

Res. 2. Proprium & principale objectum spei Theologicæ, est ipsa beatitudo æterna; at objecta secundaria sunt auxilia gratiæ, aliaque media conducentia ad vitam æternam.

Hoc